

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

Сергій 2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Культура міжнародного спілкування та професійна етика

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини»

вид дисципліни за вибором

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Лариса ХИЖНЯК,
Доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин,
міжнародної інформації та безпеки

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«26» серпня 2020 року, протокол № 1

Завідувачка кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

 Людмила НОВІКОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

 Євгенія СОЛОВИХ

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу,

«28» серпня 2020 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

 Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Культура міжнародного спілкування та професійна етика» складена відповідно до освітньо - професійної програми підготовки бакалавра зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітньо-професійної програми "Міжнародні відносини".

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – сформувати у студентів компетенції, які дозволять їм брати участь у міжнародному спілкуванні і виконувати свої професійні обов’язки з дотриманням етичних норм інформаційного працівника, задіяного в міжнародному спілкуванні.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- ознайомити студентів з концепцією формування культури міжнародного спілкування в сучасному світі;
- визначити принципи культури міжнародного спілкування%
- надати уявлення про рівні культури міжнародного спілкування;
- ознайомити з роллю брехні, чуток в культурі міжнародного спілкування;
- визначити роль етики, кодексів професійної етики в культурі міжнародного спілкування;
- визначити напрямки діяльності по формуванню культури міжнародного спілкування і дотриманню принципів професійної етики.

Загальні компетентності:

ЗК4 Здатність спілкуватися державними та іноземними мовами як усно, так і письмово

ЗК8 Здатність працювати як автономно, так і у команді.

ЗК10 Навички міжособистісної взаємодії, цінування та повага різноманітності та багатокультурності.

Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК13. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами)

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
3-й	-й
Лекції	
16 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	

- год.	год.
Самостійна робота	
58 год.	год.
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання.

Очікувані результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент

знатиме:

- особливості міжнародного спілкування та його вплив на міжнародні відносини;
- поняття, критерії, показники культури міжнародного спілкування;
- вербальне та невербальне в культурі міжнародного спілкування;
- рівні культури міжнародного спілкування;
- напрямки діяльності по формуванню культури міжнародного спілкування;
- чинники, які забезпечують культуру міжнародного спілкування;
- рівні культури міжнародного спілкування;
- методи формування культури міжнародного спілкування;

вмітиме:

- збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародного спілкування;
- оцінювати міжнародні події, процеси в сфері міжнародного співробітництва та стан взаємодії міжнародних системах з точки зору дотримання принципів професійної етики.
- розробляти технології підвищення культури міжнародного спілкування в сучасному світі;
- готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародного спілкування та їх вплив на міжнародні відносини;
- розробляти кодекс професійної етики інформаційних працівників, задіяних в міжнародному спілкуванні та міжнародних відносинах.

ПРН 14 Здійснювати комунікації та інформаційно-аналітичну діяльність у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами)

Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Основи культури міжнародного спілкування

Тема 1. Міжнародне спілкування як явище культури

Природа і проблеми міжнародного спілкування у культурному вимірі. Міжнародні події в комунікативному контексті та їхня оцінка. Макро-і мікрокультури та їхній вплив на міжнародне спілкування.

Роль комунікацій у процесі гуманізації міжнародних відносин. Міжкультурні комунікації в міжнародних відносинах. Культура міжнародного спілкування: поняття, критерії, показники.

Види, типи та особливості функціонування міжнародної інформації у системі міжнародного спілкування. Сутність і види міжнародного спілкування.

Суб'єкти міжнародного спілкування та їхнє позиціонування..

Співвідношення культури міжнародного і міжнаціонального спілкування.

Тема 2. Організація і технології впливу міжнародного спілкування на міжнародні відносини

Інформаційно-комунікативні технології у системі міжнародних комунікацій.

Засоби здійснення міжнародного спілкування.

Інформація у системі міжнародного спілкування: суть, класифікація і структура. Інформаційно-аналітичні технології у системі міжнародного спілкування. Інформаційно-аналітична діяльність у системі міжнародного спілкування та інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики держави.

Тема 3. Брехня і чутки в культурі міжнародного спілкування

Публічна брехня як різновид дезінформації та етична проблема в міжнародному спілкуванні. Типи публічної брехні, які найбільш поширені в міжнародній політиці. Брехня заради порятунку за кризових умов. Проблема визначення публічної брехні та протидії їй. Критичне мислення в епоху постправди як технологія протидії публічній брехні в міжнародному спілкуванні.

Чутки як елемент системи міжнародного спілкування. Природа чуток в міжнародному спілкуванні. Комунікативна природа чуток. Чутки в інтернет-просторі цифрового суспільства. Технології фабрикації чуток. Типи розповсюджувачів чуток в процесі міжнародного спілкування. Правила управління чутками в міжнародному спілкуванні.

Розділ 2. Етичні проблеми професійної діяльності у сфері міжнародного спілкування

Тема 4. Основи професійної етики у міжнародному спілкуванні

Проблема професійної етики як науки, як навчальної дисципліни, як регулятора професійних відносин в історичному контексті. Професійна етика як вид етики, її нормативний та теоретичний рівні. Принципи професійної етики в міжнародному спілкуванні. Історичні умови формування етичних характеристик міжнародного спілкування. Етапи становлення і розвитку професійної етики. Фактори актуалізації професійної етики в міжнародному спілкуванні. Ускладнення вимог професійної етики в міжнародному спілкуванні і міжнародних відносинах. Співвідношення професійної і корпоративної етики, професійної і корпоративної культури. Конфлікти між професійною та корпоративною етикою та шляхи їх попередження.

Теоретичний і нормативний рівні професійної етики. Співвідношення професійної та прикладної етики. Норми професійної етики. Принципи професійної етики в міжнародному спілкуванні.

Професійна етика та її роль і місце в міжнародному спілкуванні. Тенденції розвитку етичних підходів в сучасній науці про міжнародне спілкування.

Тема 5. Види професійної етики. Кодекси професійної етики

Професійна диференціація і підвищення ролі професійної етики в сфері міжнародного спілкування. Етика професійних груп: її особливості, специфіка змісту. Професійні моральні норми.

Поняття професіоналізму, його етична складова. Відносини фахівця до об'єкта праці, відносини його з колегами, відносини фахівця до суспільства у моральному вимірі. Професійна етика та моральна культура особистості. Свобода професійного самовизначення особистості. Проблеми реалізації права на вільне професійне самовизначення. Рівні моральної культури особистості та їх прояви в професійній діяльності в процесі міжнародного спілкування.

Видове розмаїття професійної етики. Чинники, які обумовлюють появу нових видів етичного знання і нових видів професійної етики. Вплив на професійну етику своєрідності

професійної діяльності, появу специфічних вимог в області моралі. Особливості службової етики, вимоги до неї. Кодекси професійної етики. Моральний кодекс: його особливості, види. Корпоративний і професійний кодекси як різновиди морального кодексу. Сутність і зміст, цілі та завдання професійно-етичного кодексу. Особливості кодексів професійної етики на відміну від загальних моральних кодексів. Основні джерела професійно-етичного кодексу. Основні тенденції в кодифікації професійно-етичних систем. Структура професійно-етичного кодексу та її обґрунтування. Вимоги до розробки професійно-етичного кодексу.

Способи підвищення рівня етичності міжнародного спілкування: етичні кодекси, «карти етики», комітети з етики, соціальні ревізії; навчання етичній поведінці, етична експертиза, етичне консультування.

Тема 6. Етичні проблеми професій сфери міжнародного спілкування

Міжнародна мораль і міжнародне спілкування. Мораль і політика, мораль і право. Категоріальний апарат сучасної етики. Поняття і види професійної етики. Нові підходи до професійної етики.

Глобальна етика. Етика прав людини. Політична етика. Міжкультурна інформаційна етика. Професійна етика як соціальний інститут. Етична інфраструктура та її роль в розвитку індивідів, груп, спільнот, організацій, включених у міжнародні відносини і міжнародне спілкування. Етичні компоненти в законодавстві. Етичні кодекси або кодекси поведінки. Створення відповідних органів – різного роду етичних комісій, комітетів і т. ін. Проблема професійної совісті працівника сфери інформаційної діяльності. Проблема морального вибору та морального вчинку в діяльності працівника сфери інформаційної діяльності. Професійна соціалізація інформаційного працівника. Піар і форми громадського контролю за дотриманням етичних норм в міжнародному спілкуванні.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
		лекції	семі-нари	Інд	с.р
Розділ 1. Основи культури міжнародного спілкування					
Тема 1. Міжнародне спілкування як явище культури	18	4	4		10
Тема 2. Організація і технології впливу міжнародного спілкування на міжнародні відносини	14	2	2		10
Тема 3. Брехня і чутки в культурі міжнародного спілкування	18	4	4		10
Разом за розділом 1	50	10	10		30
Розділ 2. Етичні проблеми професійної діяльності у сфері міжнародного спілкування					
Тема 4. Основи професійної етики у міжнародному спілкуванні	14	2	2		10
Тема 5. Види професійної етики. Кодекси професійної етики	14	2	2		10

Тема 6. Етичні проблеми професій сфери міжнародного спілкування	12	2	2		8
Разом за розділом 1	40	6	6		28
Усього годин	90	16	16		58

2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Міжнародне спілкування як явище культури	4
2	Тема 2. Організація і технології впливу міжнародного спілкування на міжнародні відносини	2
3	Тема 3. Брехня і чутки в культурі міжнародного спілкування	4
4	Тема 4. Основи професійної етики у міжнародному спілкуванні	2
5	Тема 5. Види професійної етики. Кодекси професійної етики	2
6	Тема 6. Етичні проблеми професій сфери міжнародного спілкування	2
	Разом	16

3. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	<i>Тема 1. Міжнародне спілкування як явище культури</i> Розкрийте роль в міжнародному спілкуванні універсальних (загальнолюдських) цінностей, тобто цінностей, які однаково сприймаються представниками різних культур і народів. Національні особливості міжнародного спілкування в сучасному світі. Наведіть приклади.	10
2	<i>Тема 2. Організація і технології впливу міжнародного спілкування на міжнародні відносини</i> Скласти перелік факторів, що впливають на культуру міжнародного спілкування у цифровому суспільстві. Навести приклади.	10
3	<i>Тема 3. Брехня і чутки в культурі міжнародного спілкування</i> Розкрийте, як впливає на культуру міжнародного спілкування тенденція зближення простору правди і простору публічної брехні внаслідок руйнування монологічності правди (поява фейків, постправди)?	10
4	<i>Тема 4. Основи професійної етики у міжнародному спілкуванні</i> Студентам пропонується скласти кросворд з понять професійної етики міжнародного спілкування (не менше 10 понять).	10
5	<i>Тема 5. Види професійної етики. Кодекси професійної етики</i>	10

	Навести три приклади порушення етики при висвітленні міжнародних подій у блогах і соціальних мережах, які суперечать загальноприйнятим етичним нормам і впливають на міжнародне спілкування.	
6	<i>Тема 6. Етичні проблеми професій сфери міжнародного спілкування</i> Розробити кодекс професійної етики для одного з таких інформаційних працівників, як: • міжнародний коментатор міжнародних подій; • експерт з міжнародного спілкування; • консультант з питань міжнародного спілкування; • PR-менеджер у сфері міжнародного спілкування.	8
	Разом	58

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

7. Методи контролю

Усне опитування, виконання й оцінювання завдань до поточного контролю, залікова робота

Навчальна дисципліна включає 6 тем. За виконання завдань до тем 1-6 здобувач може одержати до 6 балів.

Самостійна робота здобувачів включає 6 завдань (по одному завданню до кожної теми), за виконання кожного з них здобувач може отримати до 6 балів ($6 \times 4 = 24$).

Критерії оцінювання. Результати навчальної діяльності будуть оцінюватися за 100-бальною шкалою (з навчальної дисципліни в цілому). Критично-розрахунковий мінімум для допуску до заліку – 30 балів. За результатами вивчення дисципліни обов'язковим є підсумкове накопичення балів – 60 балів (поточний контроль, самостійна робота). Здобувачі, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж розрахунковий мінімум (30 балів), вважаються такими, що не виконали навчальний план з дисципліни.

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів за 6-ти бальною шкалою

Високий рівень 5 - 6 балів	Відповідь здобувача характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни, його відповіді характеризуються креативним підходом.
Середній рівень 3 - 4 бали	Відповідь здобувача характеризується повним і змістовним знанням теоретичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями. Але він допускає деякі неточності, його відповіді не характеризуються креативним підходом.
Низький рівень 2 бали	Відповідь здобувача характеризується слабким і невпевненим знанням як теоретичного, так і практичного матеріалу. Він допускає багато помилок у відповідях.
Незадовільний рівень 0 - 1 бал	У здобувача дуже слабкий рівень знання теоретичного матеріалу; відсутні навички аналізу проблем міжнародного спілкування, він допускає змістовні помилки у відповідях на конкретні питання.

Залікова робота включає відповіді здобувачів на тестові завдання і відповідь на одне теоретичне питання.

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань (заліку)

Під час заліку здобувач може одержати до 40 балів, а саме: до 30 балів - за тестові завдання (15 тестових завдань x 2 бали = 30) і до 10 балів – за розкриття теоретичного питання з навчальної дисципліни.

Методи контролю в умовах змішаної форми навчання

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку:

Теоретичне питання – 10 балів.

Тести – 30 балів (15 тестових завдань x 2 бали).

За бажанням здобувач має можливість обрати тестову форму залікового білета (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборотою відвідування ЗВО) здобувачам надається можливість скласти **залік у тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Google Classroom** в дистанційному курсі «Культура міжнародного спілкування та професійна етика».

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота								Залік	Сума
Теми						Самостійна робота	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6				
6	6	6	6	6	6	24 (6x4=24)	60	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

Міжнародне спілкування

Боголюбова Н. М., Николаева Ю. В. Межкультурная коммуникация и международный культурный обмен. СПб.: СПбКО, 2009. 416 с.

Кучмій О. П. Міжкультурне співробітництво у системі міжнародних відносин: Моногр. Київ: ІМВ, 2006. 154 с.

Яшин Б. Л. Культура общения: теория и практика коммуникаций: учебное пособие. Москва: Директ-Медиа, 2015. 243 с.

Професійна етика

Барышева А. Д., Матюхина Ю. А., Шередер Н. Г. Этика и психология делового

общения (сфера сервиса). Москва: Альфа-М; ИНФРА-М, 2006. 256 с.

Капто А. С. Мораль в моделях мироустройства. Монография. Москва: Восток - Запад, 2011, 598 с.

Корню Даниель. Етика засобів масової інформації; пер. з фр. Київ: К.І.С., 2004. 130 с.

Красникова Е. А. Этика и психология профессиональной деятельности : учебник. Москва: ИНФРА-М; Форум, 2009. 223 с.

Профессиональная этика: учебное пособие для высших учебных заведений / Отв. ред. М. Н. Росенко. СПб.: ООО ИД «Петрополис», 2006. 200 с.

Этика. Энциклопедический словарь / Отв. ред. Гусейнов А. А., Апресян Р. Г. Москва: Гардарики, 2001. 671 с.

Допоміжна література

Міжнародне спілкування

Ботвина Н. В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділового спілкування: навч. посіб. Київ: АРТЕК, 2000. 192 с.

Гусман М. С. Ложные новости как угроза мировой стабильности: научное издание. СПб.: СПбГУП, 2019. 21 с.

Единственная настоящая роскошь — это роскошь человеческого общения / А. К. Мамедов, И. Н. Чудновская, Э. Д. Коркия, О. А. Обрывалина. *Вестник Московского университета. Сер.18. Социология и политология*. 2019. Т. 25. № 4. С. 44–51.

Запесоцкий А. С. Становление глобальной культуры и конфликты цивилизаций (по мат. Междунар. Лихачевских научных чтений. СПб.: СПб. ГУТ, 2018. 608 с.

Зинченко В. Г., Зусман В. Г., Кирнозе З. И. Межкультурная коммуникация. От системного подхода к синергетической парадигме: учебное пособие. Москва: Флинта: Наука, 2008. 222 с.

Крейдлин Г. Е., Кронгауз М. А. Семиотика, или Азбука общения: учеб. пособие. 7-е изд. М.: ФЛИНТА: Наука, 2015. 240 с.

Кусарбаев Р. И. Теория и практика формирования культуры межнационального взаимодействия у студентов высших учебных заведений: монография. Челябинск, 2009. 209 с.

Лалл Джеймс. Мас-медіа, комунікація, культура: глобальний підхід. Київ: Вид-во “К.І.С.”, 2000. 264 с.

Лапина Н. Политика и журналисты в эпоху коммуникационной революции. *Мировая экономика и международные отношения*. 2017. № 9. Т. 61. С. 111-120.

Леонтович О. А. Введение в межкультурную коммуникацию / О. А. Леонтович. Москва: Гнозис, 2007. 368 с.

Международные Лихачевские научные чтения. Глобализация и диалог культур. Избранные доклады (1995–2015) / сост. и науч. ред. А. С. Запесоцкий. СПб.: СПбГУП, 2015. 880 с.

Насырова М. Б. Этнопедагогический подход в воспитании культуры межнационального общения студентов: монография. Оренбург: Пресса, 2007. 289 с.

Палкин А. Межкультурная коммуникация как столкновение культур. *Свободная мысль*. 2011. № 3. С. 177–186.

Сайтарли І. А. Культура міжособистісних стосунків: Навч.посібн. К.: Академвидав, 2007. 240 с.

Силантьева М. В., Глаголев В. С., Тарасов Б. Н. Философия межкультурной коммуникации. *Международные процессы*. 2017. Т. 15. № 1(48). С. 64–76.

Симонова Л. М., Стровский Л. Е. Кросс-культурные взаимодействия в международном предпринимательстве: учеб. пособие для вузов. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. 190 с.

Табаринцева-Романова К. М. Культура в международных отношениях: дипломатия,

безопасность, конфликт. *Известия Уральского федерального университета. 2018. Серия 3: Общественные науки, 13(3 (179)), 60-66.*

Фрик Т. Б. Основы теории межкультурной коммуникации: учебное пособие. Томск: Изд-во Томского политехнического университета, 2013. 100 с.

Хижняк Л. М., Хижняк К. В. Феномен комунікативної культури в умовах упровадження технологій електронного навчання у вищій школі. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики*. Вип. 67–68. 2015. С. 197-206.

Шунейко А. А., Авдеенко И. А. Основы успешной коммуникации: учеб. пособие. М.: ФЛИНТА: Наука, 2016. 192 с.

Chen, Guo-Ming, & Starosta, William J. Foundations of intercultural communication. NY: Allyn & Bacon, 1997. 340 p.

Boli John, George M Thomas. World Culture in the World Polity: A Century of International Non-Governmental Organization // *American Sociological Review*. Vol.62. No.2 (Apr., 1997). P. 171-190.

Oberg K. Cultural shock: adjustment to new cultural environment / K. Oberg // *Practical Anthropology*. 1960. No 7. P. 177-182.

Словники

Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ: Довіра, 2007.

Жукова И. Н., Лебедько М. Г., Прошина З. Г., Юзерович Н. Г. Словарь терминов межкультурной коммуникации. Москва: Флинта: Наука, 2013. 632 с.

Словарь по межкультурной коммуникации. Понятия и персоналии / В. Г. Зинченко, В. Г. Зусман, З. И. Кирнозе, Г. П. Рябов. Москва: Флинта: Наука, 2010. 136 с.

Професійна етика

Бакштановский В. И., Согомонов Ю. В. Этика профессии: миссия, кодекс, поступок: научное издание. Тюмень: НИИ прикладной этики ТюмГНГУ, 2005. 378 с.

Гах Й. М. Етика ділового спілкування: Навч. посіб. Київ: ЦНЛ, 2005. 160 с.

Герчикова И. Н. Деловая этика и регулирование международной коммерческой практики: учебное пособие. Москва: Консалтбанк, 2002. 576 с.

Де Джордж Ричард Т. Деловая этика: в 2 т. / Р. Де Джордж; пер. с англ. Р. И. Столпера. Т. 1. СПб.: Экономическая школа; Москва: Прогресс, 2001. 496 с.

Дусенко С. В. Профессиональная этика и этикет. 3-е изд., стер. Москва: Академия, 2013. 223 с.

Экман П. Психология лжи. Обмани меня, если сможешь. СПб.: Питер, 2010. 304 с.

Канке В. А. Современная этика. Учебник для магистров. Москва: Омега-Л, 2014. 222 с.

Оболонский А. В. Политический цинизм: концепт, практика, альтернатива. *Общественные науки и современность*. 2016. № 2. С. 73-81.

Оболонский А. В. Этика в сфере публичной политики как фактор социокультурных изменений. *Общественные науки и современность*. 2015. № 4. С. 65-82.

Одинцова О. В. Профессиональная этика: учебник. 2-е изд. Москва: Академия, 2013. 143 с.

Соловьев А. И. Этика правящего класса как источник государственных стратегий. *Общественные науки и современность*. 2015. № 4. С. 83-96.

Шапиро И. Моральные основания политики. М., КДУ, 2009. 298 с.

Этика деловых отношений: Учебник / Борисов В. К., Панина Е. М., Панов М. И. и др. Москва: ИД «ФОРУМ»: ИНФРА. М., 2009. 176 с.

Этика деловых отношений / Смирнов Г. Н. Москва: Проспект, 2014. 192 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Артеменко О. Н. Коммуникативная культура как фактор, определяющий

эффективность педагогического общения. *Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований*. 2010. № 9. С. 119-120; URL: <https://applied-research.ru/ru/article/view?id=935>

Вербальний і невербальний аспекти культури спілкування. https://pidru4niki.com/20080215/kulturologiya/kultura_spilkuvannya_vimir_kulturi_mizhosobistis_nih_stosunkiv#50

Гумор як складова культури спілкування. https://pidru4niki.com/19570411/kulturologiya/gumor_skladova_kulturi_spilkuvannya#93

Культура ділового спілкування у міжнародному аспекті. https://pidru4niki.com/18421120/kulturologiya/kultura_dilovogo_spilkuvannya_mizhnarodnomu_aspekti

Почепцов Г.: «Війна четвертого покоління – це війна культур» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://vgolos.com.ua/articles/georgiy_pocheptsov_viyna_chetvertogo_pokolinnya_tse_viyna_kultur_255172.html.

Рівні культури спілкування: офіційний, діловий, побутовий. <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/11913/>

Рівні культури спілкування: офіційний, діловий, побутовий. <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/11913/>

Томилов В. В. Культура организации международных коммуникаций [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.marketing.spb.ru>

Третьякова М. В., Полевая М. В. Профессиональная этика. Москва: ГАОУ ВПО МГИИТ имени Ю.А. Сенкевича, 2013. Режим доступа: <http://www.rucont.ru/efd/190930?cldren=0>

Черданцев В. П., Миронова Н. А., Волк Е. Н., Нагибина Н. П. Культура организации и эффективность международных коммуникаций. *Фундаментальные исследования*. 2015. № 11-5. С. 1054-1057. Режим доступа: URL: <https://www.fundamental-research.ru/ru/article/view?id=39559>

Ширманова А. Г. Национальные особенности общения. *Научно-методический электронный журнал «Концепт»*. 2016. Т. 11. С. 546–550. URL: <http://e-koncept.ru/2016/86120.htm>

Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформах **Google Classroom** або **Moodle** проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 30% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборотою відвідування Університету здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **залік в тестовій формі дистанційно на платформі Google Classroom** в дистанційному курсі «Культура міжнародного спілкування та професійна етика».

Питання для підсумкового контролю знань (залік)

1. Природа і проблеми міжнародного спілкування у культурному вимірі. Міжнародні події в контексті міжнародного спілкування та їхня оцінка. Макро- і мікрокультури та їхній вплив на міжнародне спілкування.
2. Культура міжнародного спілкування: поняття, критерії, показники.
3. Суб'єкти міжнародного спілкування та їхнє позиціювання. Роль міжнародного спілкування реалізації зовнішньополітичних інтересів країн.
4. Культурні трансформації і глобалізаційні тренди. Глобальне і локальне в культурі міжнародного спілкування.
5. Фактори, що впливають на культуру міжнародного спілкування. Напрямки формування культури міжнародного спілкування.
6. Вербальні і невербальні аспекти культури міжнародного спілкування.
7. Рівні культури міжнародного спілкування.
8. Публічна брехня як різновид дезінформації та етична проблема в міжнародному спілкуванні.
9. Типи публічної брехні, які найбільш поширені в міжнародній політиці. Брехня заради порятунку за кризових умов. Проблема визначення публічної брехні та протидії її впливу на міжнародне спілкування.
10. Природа чуток у міжнародному спілкуванні. Технології фабрикації чуток. Типи розповсюджувачів чуток. Правила управління чутками в міжнародному спілкуванні.
11. Професійна етика як вид етики, її нормативний та теоретичний рівні.
12. Фактори актуалізації професійної етики в сучасному світі. Ускладнення вимог професійної етики в міжнародному спілкуванні. Співвідношення професійної і корпоративної етики, професійної і корпоративної культури. Конфлікти між професійною та корпоративною етикою та шляхи їх попередження.
13. Теоретичний і нормативний рівні професійної етики. Співвідношення професійної та прикладної етики. Норми і принципи професійної етики. Професійна етика та її роль і місце в міжнародному спілкуванні. Тенденції розвитку етичних підходів в науках про міжнародне спілкування.
14. Етика професійних груп, задіяних у сфері міжнародному спілкуванні: її особливості, специфіка змісту. Професійні моральні норми. Рівні моральної культури особистості та їх прояви в професійній діяльності в сфері міжнародних відносин та міжнародного спілкування.
15. Видове розмаїття професійної етики. Чинники, які обумовлюють появу нових видів етичного знання і нових видів професійної етики. Особливості службової етики, вимоги до неї.
16. Сутність і зміст, цілі та завдання професійно-етичного кодексу. Тенденції в кодифікації професійно-етичних систем. Структура професійно-етичного кодексу та її обґрунтування.
17. Способи підвищення рівня етичності міжнародного спілкування: етичні кодекси, «карти етики», комітети з етики, соціальні ревізії; навчання етичній поведінці, етична експертиза, етичне консультування.
18. Етична інфраструктура та її роль в розвитку організацій, включених у міжнародні відносини і міжнародне спілкування. Етичні кодекси або кодекси поведінки.
19. Етичні принципи в інформаційно-комунікативній діяльності. Проблема професійної совісті працівника сфери інформаційної діяльності. Проблема морального вибору та морального вчинку в діяльності працівника сфери інформаційної діяльності.
20. Професійна соціалізація інформаційного працівника і професійна етика.
21. Форми громадського контролю за дотриманням етичних норм в міжнародному спілкуванні. Чинники, які визначають дієвість моральних норм у міжнародному спілкуванні.

22. Професійно-етичні уявлення в сфері міжнародного спілкування: категорії, принципи, норми. Професіоналізм і етика фахівця сфери міжнародного спілкування.
23. Моральна свідомість фахівця сфери міжнародного спілкування. Професійний долг, професійна відповідальність, професійна совість, професійна гідність, професійна честь.
24. Професійно-етичні дилеми в діяльності фахівців з міжнародного спілкування. Принципи та способи їх вирішення.
25. Етичне регулювання професійної діяльності інформаційних працівників. Професійно-етичні вимоги до фахівців з міжнародного спілкування.
26. Національні особливості міжнародного спілкування в сучасному світі.